

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 7C/50/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615201306
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2015:6615201306.1

Rozhodnutie

Okresný súd Lučenec samosudcom Mgr. Petrom Strakom v právnej veci žalobcu BECK FINANC, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Rožňavská 1, IČO: 35830522, zast. ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORECKÝ & BOHUNICKÝ s. r. o. so sídlom v Bratislave, Lermontovova 18 proti žalovanej M. G., D.. XX.X.XXXX, H. N. O., W. XXX, v konaní o zaplatenie 1 005,37 Eur so prísl. takto

rozhodol:

žalobu o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,05% zo sumy 1 005,37 Eur od 03.02.2012 do zaplatenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 0,05% zo sumy 1 005,37 Eur od 03.02.2012 do zaplatenia spolu s trovami súdneho konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaná so žalobcom, ktorý je podnikateľom s predmetom podnikania predaj spotrebného tovaru priamo alebo na splátky dňa 02.06.2009 uzavrela nájomnú zmluvu s následnou kúpou prenajatej veci č. XXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaná mala uhradiť žalobcovi sumu vo výške 1 328,20 Eur. Žalovaná obdržala tovar v zmysle zmluvy a zaviazala sa splatiť pohľadávku vo výške 176,-Eur od 09.06.2009 a 20-tich riadnych mesačných splátkach vo výške 57,61 Eur vždy k druhému dňu príslušného kalendárneho mesiaca počnúc 02.07.2009. Žalovaná uhradila žalobcovi sumu vo výške 70,-Eur dňa 14.10.2009, sumy 57,61 Eur dňa 20.07.2009, dňa 31.08.2009, dňa 22.10.2009, sumy 15,-Eur dňa 31.12.2009, 24.03.2010 29.04.2010, 07.06.2010 a sumy 10,-Eur dňa 02.06.2011, 16.06.2011. Do dňa podania žaloby žalovaná neuhradila dlžnú sumu 1 005,37 Eur s príslušenstvom, na základe čoho si žalobca v súlade s časťou 2 bodom 8 zmluvy dohodol zmluvnú pokutu vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania až do zaplatenia. Žalobca argumentoval rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27.01.2011 sp. zn. 33Cdo 2637/2008, podľa ktorého zmluvná pokuta nie je na rozdiel od úrokov z omeškania, poplatku z omeškania, príslušenstvom pohľadávky, ale samostatným majetkovým nárokom a zánik zabezpečeného záväzku nemá vplyv vzhľadom na jeho akcesorickú povahu. Pri premlčaní sa uplatňuje samostatne lehota za každý deň premlčania, čo je žalobcom podporované rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29.10.2012 sp. zn. 20Odo 847/2001, pričom každým ďalším dňom po dobu, po ktorú trvá omeškanie, dlžník opätovne porušuje svoju povinnosť plniť riadne a včas. Za každý ďalší deň predĺženia vzniká veriteľovi ďalšie právo na zmluvnú pokutu a pri práve na zaplatenie zmluvnej pokuty zjednanej percentuálnou sadzbou zo stanovenej čiastky za každý deň omeškania s platením peňažného záväzku začína bežať premlčacia doba nie len prvým dňom omeškania, ale aj každým ďalším dňom omeškania, za ktorý vzniklo veriteľovi ďalšie právo na zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta určená percentuálnou sadzbou z dlžnej čiastky za každý deň omeškania sa nepremičuje ako celok, čo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 27.01.2011 sp. zn. 33Cdo 2637/2008.

Žalovaná sa k návrhu nevyjadřila.

Súd nariadil vo veci pojednávanie, ktorého sa nezúčastnili riadne predvolaní účastníci konania, ani nepožiadali z dôležitého dôvodu o odročenie. Súd potom postupoval podľa § 101 ods. 2 O.s.p. a

prejednal vec v neprítomnosti účastníkov, prihladol pritom na obsah spisu a doposiaľ vykonaných dôkazov.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa a prečítaním výpisu z obchodného registra žalobcu, nájomnou zmluvou s následnou kúpou prenajatej veci zo dňa 22.06.2009, splátkovým kalendárom k zmluve na č.l. 8. a zistil nasledovný skutkový stav:

Žalobca je právnická osoba zapísaná v registri Okresného súdu Bratislava I, vložka č. 25963/B, predmetom ktorej okrem iného je aj leasingová činnosť v rozsahu voľnej živnosti, poskytovanie úverov zo zdrojov, na ktoré sa nevyžaduje povolenie banky. Žalobca (pozn. súdu: vtedy vystupujúcim pod názvom BECK Reisen, s.r.o.) uzatvoril so žalovanou nájomnú zmluvu s následnou kúpou prenajatej veci č. 29007856 dňa 02.06.2009. Predmet zmluvy je nečitateľný, jedinou časťou čitateľnou časťou predmetu zmluvy je uvedený tovar - indukčný varič, za kúpnu cenu 999,-Eur, pričom v zmluve bola stanovená prvá mimoriadna splátka nájomného 176,-Eur, zostávajúca čiastka 823,-Eur, finančné navýšenie 329,-Eur, cena celkom 1 152,20 Eur, celková cena 1 328,20 Eur. Podľa zmluvy zostávajúce cena mala byť uhradená v 20-tich mesačných splátkach po 57,61 Eur. Nájomná zmluva bola uzavretá na 20 mesiacov, uhradenie prvej mimoriadnej splátky bolo stanovené na dňa 09.06.2009, s konečnou splatnosťou spotrebiteľského úveru dňa 09.02.2011, pričom bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov 49,86 Eur v zmysle zákona č. 258/2011 Z.z. Súčasťou obidvoma zmluvnými stranami podpísaných osobitných zmluvných ustanovení pre kúpnu zmluvu je v časti 2 bodu 8 dojednanie o zmluvnej pokute v znení: „V prípade ak sa nájomca dostane s platením nájomného alebo časti podľa splátkového kalendára do omeškania, má prenajímateľ právo na zmluvnými stranami dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania až do zaplatenia. V prípade ak sa nájomca dostane do omeškania viac ako tri mesiace so splácaním akejkoľvek splátky alebo jej časti, stávajú sa zvyšné splátky splatnými. V prípade ak je dohodnutá rozdielna výška, počet splátok v tejto nájomnej zmluva a splátkovom kalendári, platí výška jednotlivých splátok a ich počet, dohodnutý v splátkovom kalendári. V prípade pochybnosti platí, že splátky nájomného sú dohodnuté v rovnomernej výške a sú splatné mesačne“.

Podľa § 1 ods. 1, ods. 2 písm. b/ zákona č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 02.06.2009 tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa. Zákon sa nevzťahuje na zmluvy o nájme, ktoré nezabezpečujú prevod vlastníckeho práva na nájomcu.

Podľa § 4 ods. 1, 2, 3, 4 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu, b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby, g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na

príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok, l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad, n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, p) práva spotrebiteľa podľa § 7, q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1. Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základ a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, nakoľko aplikáciu tohto zákona nevyklučuje § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z. z. V zmluve o spotrebiteľskom úvere musí byť aj uvedená konečná splatnosť spotrebiteľského úveru, ročná úroková sadzba, výška, počet, termíny splátok istiny, úroku a iných poplatkov. Priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver.

Obchodné podmienky nie sú zákonnou súčasťou zmluvy tak ako napríklad zákon vyslovne stanovuje pri všeobecných poisťných podmienkach v § 788 ods. 3 OZ..

V zmluve chýba obligatórna náležitosť, ktorá je zakotvená pod § 4 ods. 2 písm. písm. h) vyššie citovaného zákona ročnú úrokovú sadzbu.

V zmluve však chýba ďalej obligatórna náležitosť, ktorá je zakotvená pod § 4 ods. 2 písm. písm. i) vyššie citovaného zákonného ustanovenia, v zmysle ktorého v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Je potrebné zdôrazniť, že zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Žalobca síce predložil do spisu Splátkový kalendár k zmluve číslo 29007856, avšak z dátumu uvedeného na ňom t. j. 26.11.2014, je evidentné, že bol vyhotovený na účely súdneho konania. Zároveň ale súd má za to, že ani takéto uvedenie splátok istiny, príp. navýšenia, pokiaľ by nebolo uvedené v samotnej zmluve by nespĺňalo ciele, pre ktoré bolo zavedené ako obligatórna náležitosť samotnej zmluvy, tu súd poukazuje, na to, že cieľom tejto právnej úpravy je totiž ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru. Uvedený právny záver o nutnosti rozlíšenia spomínaných splátok vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Trnave 9Co 401/2012 zo dňa 6.8.2013, s ktorým sa súd stotožňuje.

V zmluve o spotrebiteľskom úvere musí byť uvedené priemerná hodnota RPMN (písm. k/). Obchodné podmienky nie sú zákonnou súčasťou zmluvy tak, ako to napríklad zákon výslovne ustanovuje pri všeobecných poisťných podmienkach v § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Nestačí preto, ak povinný údaj zmluvy je uvedený len v obchodných podmienkach. Porovnanie priemernej hodnoty RPMN s RPMN predstavuje jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože umožňuje spotrebiteľovi vykonať posúdenie, či zmluvu uzavrie a to v porovnaní aj s priemernou hodnotou RPMN iných úverov. Pokiaľ teda žalobca neuvedie priamo do zmluvy priemernú RPMN, svedčí to o jeho nekalej obchodnej praxi a nepoctivom správaní vo vzťahu k spotrebiteľovi.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

Podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona obchodná praktika sa považuje za nekalú ak a/ je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti
b/ podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výroku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktoré mu je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

Podľa § 7 ods. 4 citovaného zákona za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9.

Podľa § 8 ods. 3 citovaného zákona obchodná praktika sa tiež považuje za klamlivú ak opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil rozhodnutie o obchodnej transakcii a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.

Odbornou starostlivosťou v zmysle § 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z. sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

Podľa § 4 ods. 8 citovaného zákona predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, leš, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených dôvodov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Už vyššie súd konštatoval, že v predmetnej zmluve chýbajú niektoré obligatórne náležitosti, čo spôsobuje dôsledok uvedený v § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Z. z. spočívajúci v tom, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaná má žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 999 Eur, pričom žalovaná zaplatila 322,83 Eur.

Podľa § 544 ods. 1, 2 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Žalobca si uplatnil len nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty (podľa všetkého z dôvodu, že iné plnenie považoval za premičané, čo podľa žalobcu neplatí na zmluvnú pokutu, príp. si bol vedomý, že v zmluve absentujú obligatórne náležitosti). Zmluvná pokuta je upravená v § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca však upravil zmluvnú pokutu len v obchodných podmienkach. Nakoľko súd už vyššie konštatoval, že zmluva je bez poplatkov a bez úrokov, mal zato, že nemohlo dôjsť k porušeniu povinností žalovanej a priznaniu nároku žalobcovi z titulu zmluvnej pokuty, nakoľko žalovaná bola povinná vrátiť len výšku poskytnutého úveru. Avšak neuvedenie podstatných náležitostí v zmluve súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku podľa § 8 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., nakoľko žalobca opomenul uviesť podstatnú informáciu pre spotrebiteľa, t. j. úrok, rozpísanie splátok, na úroky, poplatky a priemernú RPMN podľa § 4 ods. 2 písm. h), i), k), čím mal súd zato, že by bolo v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ, ak by vzhľadom na uvedené súd mal priznať zmluvnú pokutu žalobcovi, ktorý pritom postupoval nečestne t. j. v rozpore s dobrými mravmi voči žalovanej.

Súd navyše, nepovažoval za platné dojednanie zmluvnej pokuty v obchodných podmienkach a teda nie v zmluve. V tejto súvislosti možno poukázať na právny záver vyslovený v náleze Ústavného súdu ČR I. US 3512/11 zo dňa 11.11.2013. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dohody o zmluvnej pokute zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. VOP, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy. Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ má sa chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednania nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nutné do každej zmluvy prepisovať ujednanie technického a vysvetľujúceho charakteru a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby v nich dodávateľ skryl ujednania, ktoré sú pre spotrebiteľov nevýhodné a u ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. Z uvedeného súd žalobu zamietol.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalobca nemal v spore procesný úspech a žalovanému zas žiadne (účelne vynaložené) náklady konania nevznikli. Tejto procesnej situácii v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. a contr. zodpovedá výrok II., že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu nákladov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Lučenec, Ul. Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici a to písomne v troch rovnopisoch.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.